

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор ННІ ДУ

Бородін Є.І. *Є.І. Бородін*

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи муніципального менеджменту»

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітня програма.....	Публічне управління та адміністрування
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Іспит
Термін викладання	4-й семестр (7 чверть)
Мова викладання	Українська

Викладачі: д.держ.упр., проф. Чикаренко І.А.,
д.держ.упр., проф. Мамадова Т.В.

Пролонговано: на 20_/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПБ, дата)

на 20_/20__ н.р. _____ (_____)«__» ____ 20__ р.

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи муніципального менеджменту» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро : НТУ «ДП», 2025. 20 с.

Розробники:

- Чикаренко Ірина Аркадіївна, професор, доктор наук з державного управління, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування;
- Маматова Тетяна Валеріївна, професор, доктор наук з державного управління, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів вищої освіти до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування (281 Публічне управління та адміністрування) (№ 1 від 28 серпня 2025 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	8
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури.....	9
6.3 Критерії.....	10
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	14
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за освітніми компонентами. Зокрема, обов'язкова фахова дисципліна Ф4 «Основи муніципального менеджменту» сприяє досягненню таких програмних результати навчання:

ПР04	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
ПР12	Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування
ПР14	Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов

Мета дисципліни «Основи муніципального менеджменту» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних знань щодо сучасних концепцій, підходів, технологій та інструментів побудови якісного нового, орієнтованого на соціально-визначений результат публічного управління муніципальними утвореннями, а також навичок їх застосування для розв'язання проблем муніципального менеджменту.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
ПР04	ПР04.1-Ф4	<i>Знати і розуміти</i> теоретико-організаційні основи муніципального менеджменту та основні нормативно-правові документи, що стосуються діяльності у цій сфері; ключові ознаки та проблемну сферу муніципального менеджменту
	ПР04.2-Ф4	<i>Розуміти</i> основи програмування розвитку муніципальних утворень, зокрема, із запровадженням елементів Smart-спеціалізації
	ПР04.3-Ф4	<i>Знати і розуміти</i> особливості, <i>інтерпретувати</i> та <i>застосовувати</i> технології й інструменти організаційного забезпечення процесу муніципального управління
ПР12	ПР12.1-Ф4	<i>Знати і розуміти</i> зміст процесу прийняття управлінських рішень, <i>аналізу</i> політик і програм, систем управління та процесів і результатів діяльності
	ПР12.2-Ф4	<i>Розуміти</i> основи розроблення та реалізації проєктів на муніципальному рівні, генерування інноваційних ідей, формування політик у різних сферах публічного управління тощо

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
	ПР12.3-Ф4	<i>Застосовувати</i> інструментарій стратегічного та проектного менеджменту, а також менеджменту якості задля розроблення та впровадження на муніципальному рівні стратегій та проєктів
ПР14	ПР14.1-Ф4	<i>Обґрунтовувати</i> доцільність використання окремих інструментів менеджменту у діяльності органів публічного управління та адміністрування задля підвищення ефективності та якості цієї діяльності
	ПР14.2-Ф4	Публічно <i>презентувати</i> концепцію програмного документу муніципального розвитку, <i>аргументувати, обґрунтовувати, захищати</i> власні пропозиції під час обговорення. <i>Ставити питання та дискутувати</i> щодо складових концепцій, які представлені іншими здобувачами

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Основи публічного управління та адміністрування	<p>продемонструвати <i>знання</i> структури та особливостей функціонування системи публічного управління та адміністрування, зокрема системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх повноважень, взаємодії та розмежування компетенції;</p> <p>продемонструвати <i>знання</i> основних нормативно-правових актів у сфері публічного управління та адміністрування (зокрема положень Верховна Рада України, актів Кабінет Міністрів України), вміння орієнтуватися в законодавстві та застосовувати його положення під час аналізу діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування</p>
Політичні інститути та процеси	<p>демонструвати <i>знання та вміння</i> використовувати основні етапи технологій вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень в циклі публічного управління;</p> <p>демонструвати <i>знання та вміння</i> використовувати перспективи міжсекторального партнерства у виробленні, прийнятті та реалізації управлінських рішень політичними інститутами, інститутами громадянського суспільства в умовах політичного циклу</p>
Лідерство і командна робота	<p>демонструвати <i>розуміння особливостей</i> прояву феномену лідерства у сфері публічного управління та адміністрування; основних завдань та ролі лідера у формуванні команди; впливу командної роботи на ефективність діяльності персоналу в сфері публічного управління та адміністрування; сучасних вимог до ефективного лідерства;</p> <p>набути <i>практичні навички</i> аналітичного і критичного мислення, оцінювати ідеї та пропозиції, робити висновки і узагальнювати аргументи, творчо генерувати нові ідеї</p>
Європейська інтеграція	<i>здійснювати</i> ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, європейський досвід при проєктуванні та реорганізації

	управлінських та загально-організаційних засад реалізації положень Угоди про асоціацію та правових актів ЄС щодо України як країни кандидата <i>розробляти</i> обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень у межах програм щодо набуття членства в ЄС
Територіальна організація влади в Україні	<i>застосовувати</i> підходи, методи та інструменти прийняття управлінських рішень у сфері територіального управління та міжрівневої взаємодії органів влади
Місьцеве самоврядування	<i>застосовувати</i> знання щодо підходів до розробки, реалізації, моніторингу та оцінювання стратегій розвитку територіальних громад та використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку територіальних громад
Взаємодія держави і суспільства	продемонструвати <i>уміння організовувати</i> та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції; продемонструвати <i>вміння виявляти</i> , ставити та вирішувати проблеми, навички комунікації між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування, міжособистісної взаємодії з політичними інститутами, уміння працювати в команді; продемонструвати здатність до соціальної взаємодії між інститутами держави та соціальними інститутами

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
Лекційні	45	18	27	6	39
Практичні	75	27	48	4	71
Лабораторні	-	-	-	-	-
Семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	45	75	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, Години
	ЛЕКЦІЇ	45
ПР04.1-Ф4	1. Муніципальний менеджмент в системі публічного управління	6
	1.1. Історія та сутність сучасних уявлень про побудову публічного управління на засадах менеджменту	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	1.2. Сучасні концепції публічного управління 1.3. Управління – Адміністрування – Менеджмент: співвідношення та сутність понять у проєкції на муніципальний рівень 1.4. Поняття муніципального менеджменту. Ключові ознаки та проблемне поле муніципального менеджменту	
ПР04.1-Ф4 ПР04.2-Ф4 ПР14.1-Ф4	2. Муніципальне утворення як об'єкт публічного управління на місцевому рівні 2.1. Муніципальне утворення як базовий рівень місцевого самоврядування (село, селище, місто, територіальна громада) 2.2. Основні властивості муніципального утворення Структурні елементи (підсистеми) муніципального утворення. 2.3. Специфіка управління в муніципальному утворенні. Поняття муніципального управління 2.4. Муніципальні послуги як різновид публічних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування	8
ПР04.1-Ф4	3. Нормативно-правове забезпечення діяльності з управління муніципальним утворенням 3.1. Основний зміст принципів Європейській хартії місцевого Самоврядування 3.2. Вітчизняне законодавство про місцеве самоврядування 3.3. Правові рамки діяльності з надання муніципальних послуг 3.4. Аналіз мандатів, що мають вплив на розвиток муніципального утворення та реалізацію відповідних стратегій	6
ПР04.2-Ф4 ПР04.3-Ф4 ПР12.1-Ф4 ПР12.3-Ф4	4. Організаційне забезпечення діяльності з управління муніципальним утворенням 4.1 Організаційна структура управління та її види 4.2. Особливості організаційного забезпечення управлінської діяльності в муніципальному утворенні 4.3. Характеристика процесу прийняття управлінських рішень 4.4. Результативність та ефективність муніципального менеджменту	6
ПР04.2-Ф4 ПР04.3-Ф4 ПР12.1-Ф4	5. Стратегування розвитку муніципального утворення 5.1. Стратегування та його роль у розвитку територіальних громад. Поняття SMART-спеціалізації 5.2. Основи розроблення стратегій розвитку територіальних громад 5.3. Стратегічний аналіз та синтез. Обґрунтування стратегічного вибору муніципального утворення (місія, візія, стратегічні цілі) 5.4. Декомпозиція стратегічних цілей муніципального розвитку до рівня проєктів	7
ПР12.3-Ф4 ПР14.1-Ф4	6. Проєктний менеджмент у муніципальних утвореннях 6.1. Поняття проєкту муніципального розвитку та його відмінності від бізнес-проєктів 6.2. Основні етапи життєвого циклу проєкту 6.3. Планування та структуризація проєкту 6.4. Основні компоненти пропозиції проєкту під гранти благодійних фондів	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, Години
ПР12.1-Ф4 ПР12.2-Ф4	7. Забезпечення якості надання муніципальних послуг	6
	7.1. Управління на основі моделей якості у сфері публічного управління	
	7.2. Інноваційні підходи у практиці забезпечення якості публічних послуг: від громадянина-клієнта до стейкхолдера	
	7.3. Особливості стандартизації, оцінювання відповідності та управління якістю в муніципальному управлінні	
	7.4. Менеджмент якості надання муніципальних послуг	
	Практичні заняття	75
ПР04.1-Ф4	1. Муніципальний менеджмент у системі публічного управління	8
ПР04.1-Ф4	2. Муніципальне утворення як організація особливого типу	8
ПР04.2-Ф4	3. Визначення та аналіз мандатів	8
ПР04.3-Ф4	4. Особливості організаційного забезпечення управлінської діяльності в муніципальному утворенні	8
ПР12.1-Ф4 ПР12.3-Ф4	5. Запровадження стратегічного підходу до управління муніципальними утвореннями – оцінювання потенціалу і конкурентних переваг його розвитку	15
ПР12.1-Ф4	6. Оцінювання суспільної корисності проектів муніципального розвитку	8
ПР04.3-Ф4	7. Системи управління якістю в муніципальному управлінні	10
ПР14.2-Ф4	8. Презентація результатів виконання індивідуального / командного завдання	8
ПР14.2-Ф4	9. Підведення підсумків вивчення дисципліни	2
	РАЗОМ	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів вищої освіти.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання. Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	Процедури	засоби діагностики	Процедури
лекції	поточне тестування	проходження тесту під час лекційного заняття	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням здобувача вищої освіти
практичні	практичні завдання	виконання завдань під час практичних занять		
	командне / індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи; публічна презентація і захист під час практичного заняття		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються тестуванням. Практичні заняття оцінюються якістю виконання практичних завдань та командного / індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК
(бакалавр)**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача вищої освіти про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.	90-94
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами.	
	Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	
Добре володіння проблематикою галузі.	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
Добре володіння проблематикою галузі.	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
Добре володіння проблематикою галузі.	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Комп'ютерне та мультимедійне обладнання.
2. Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).
3. Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.
4. Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.
5. Підключення до Internet.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Муніципальний менеджмент : у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях : навч. посіб. / О. Н. Євтушенко, В. М. Ємельянов, В. І. Андріяш. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 332 с. <https://is.gd/ZIMqtZ>
2. Основи муніципального менеджменту [Електронний ресурс] : метод. реком. до виконання практичних робіт та індивідуальної / командної роботи з дисципліни «Основи муніципального менеджменту» для здобувачів ступеня бакалавра зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування / І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова, Т. В. Кравцова ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2025. 38 с.
3. Проектний менеджмент в публічному управлінні : *підручник* / Маматова Т. В., Чикаренко І. А., Чикаренко О. О., Шаров Ю. П.; за наук. ред. Ю. П. Шарова. Київ : НАДУ, 2017. 344 с. URL: [https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/2017_Project ManagPubl_pidruchn.pdf](https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/2017_Project_ManagPubl_pidruchn.pdf).
4. Проектний менеджмент на рівні територіальних громад: проблеми та можливі рішення: аналітична записка. Київ : Київська школа економіки (KSE) за підтримки Національного фонду демократії (NED). 2023. 16 с. <https://kse.ua/wp->

[content/uploads/2023/09/Zapiska.-Proektnii-menedzhment-v-gromadah.pdf](https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/stratupr2023.pdf).

5. Стратегічне управління та управління змінами в публічній сфері: навч. посіб. / І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова, Т. В. Кравцова ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Електрон. видання. Дніпро : НТУ «ДП», 2023. URL: <https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/stratupr2023.pdf>.

6. Управління знаннями: електронне навчання управління проектами в Спільноті практик: Сталий розвиток : практич. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. І. Катерняка, Т. Маматової. Київ : DESPRO, 2021. 193 с. URL: <https://despro.org.ua/news/detail.php?ID=2302>.

7. Управління проектами : навч. посіб. / Т. В. Маматова, В. М. Молоканова, І. А. Чикаренко, О. О. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 128 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/2018_ProjectManag_navch_pos.pdf.

Нормативні документи

1. Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни : Указ Президента України від 21.04.2022 р. № 266/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2662022-42225>.

2. Про внесення змін до Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.12.2018 р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0082-19>.

3. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>.

4. Про добровільне об'єднання територіальних громад : закон України №157-VIII від 05 лют. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>.

5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

6. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 № 79. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0082-19>.

7. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 08 квіт. 2015 р. № 214. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-п>.

8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громад : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.03.2016 р. № 75. URL: https://cct.com.ua/2016/30.03.2016_75.htm.

9. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і

планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова Кабінету Міністрів від 11.11.2015 р. № 932. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.

10. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-вр>.

11. Про співробітництво територіальних громад : закон України № 1508-VII від 17.06.2014 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141508.html.

12. ДСТУ ISO 9000:2015. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів : (ISO 9000:2015, IDT). На заміну ДСТУ ISO 9000:2007 ; надано чинності 2016–07–01. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. V, 45 с.

13. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. Вимоги : (ISO 9001:2015, IDT). На заміну ДСТУ ISO 9001:2009 ; надано чинності 2016–07–01. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. X, 22 с.

14. Методичні рекомендації щодо підготовки проєктів, що фінансуватимуться за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України ; Департамент впровадження пріоритетних проєктів регіонального розвитку. Київ : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. 20 с. <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/04/Rekomendatsiy-po-subventsiyi-na-formuvannya-infrastrukturi-OTG.pdf>.

15. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 2017. 174 с. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.

16. Цілі сталого розвитку 2030 / ООН в Україні. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

Додаткові

1. Бондарець Є.М., Чикаренко І.А. Оцінювання соціальної корисності портфелю проєктів розвитку фізичної культури та спорту на регіональному рівні. *Наукові перспективи*. 2023. № 12(42). С. 88–101. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-12\(42\)-88-101](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-12(42)-88-101)

2. Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад : монографія / за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. 292 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/decentralization_of_power-2019.pdf.

3. Інноваційні інструменти забезпечення сталого суспільного розвитку в умовах економіки знань: навч. посіб. у слайдах / Т. В. Маматова, В. М. Молоканова, І. А. Чикаренко. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 220 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/2018_Innovative%20instruments_navch_pos.pdf.

4. Інструменти забезпечення ефективності, результативності та якості діяльності органів державної влади / М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, О. Бутенко, Ю. Єрченко; за заг. ред. В. Купрія. Київ: Центр адаптації

державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2019. 178 с. URL: <http://www.center.gov.ua/com-phocagallery-controlpanel/biblioteka>.

5. Маматова Т. В. Довіра як ключова цінність проєктного і програмного управління в публічній сфері. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 4. С. 5–10. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.4.1>.

6. Маматова Т. В., Серьогіна Н. К., Кравцова Т. В. Системи менеджменту соціальної відповідальності на основі стандартів ISO як фактор забезпечення сталого розвитку. *Управління проєктами та розвиток виробництва*. 2019. № 2(70). С. 13–23.

7. Маматова Т., Бортнік О. Удосконалення місцевого самоврядування в Україні на основі європейської моделі самооцінювання САФ. *Аспекти публічного управління*. 2020. Т. 8. № 4. С. 5–15. URL: <https://doi.org/10.15421/152076>.

8. Маматова Т., Чикаренко І. Використання штучного інтелекту у процесах розвитку стратегічних і проєктних компетентностей публічних управлінців. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 4. С. 45–53. doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-4-7>

9. Менеджмент якості в органах місцевого самоврядування : монографія / О. Бортнік, С. Квітка, Т. Маматова, С. Серьогін ; за заг. ред. С. Серьогіна. Д. : Грані, 2015. 140 с.

10. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : практ. посіб. / Н. Балдич, Н. Гринчук, Н. Ходько, Л. Чорній, Я. Глібіщук ; упоряд.: І. Лепьошкін. Київ : Федерація канадських муніципалітетів / Проєкт міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2020. У п'яти част. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12875>.

11. Романюк С. А. Теорія та практика стратегічного управління : монографія. Київ : НАДУ, 2019. 232 с.

12. Стратегічний вибір Дніпропетровщини: від сучасних реалій до бажаного майбутнього : монографія / колектив авторів ; за заг. та наук. ред. І.А. Чикаренко, Т.В. Маматової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. 162 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/Strategic_choice-2021.pdf.

13. Тертичка В. В. Стратегічне управління : підручник. Київ : К.І.С., 2017. 932 с.

14. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородін, Н. Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. 278 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/Strategic_development_2016.pdf.

15. Фролова Г., Чикаренко І. Європейський досвід публічного управління розвитком об'єктів житлово-комунального господарства. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. № 1. С. 75–79. doi: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.1.12>

16. Фролова Г., Чикаренко І. Забезпечення водопостачання територій та громад як пріоритетний напрям взаємодії державної влади та місцевого самоврядування. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 2. С. 91–98. doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-2-12>

17. Цілі сталого розвитку: що треба знати органам місцевого самоврядування. URL: http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/DG/SDG_LocalGov_v05.pdf.

18. Чикаренко І. А. Формування системи управління інноваційним розвитком територіальних громад : монографія. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2014. 338 с. https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F_%D0%A8%D0%B0%D1%80%D0%A7.pdf

19. Чикаренко І. А., Маматова Т. В. Розширення предметної сфери муніципального менеджменту. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7. № 1–2. С. 54–61. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/481>.

20. Чикаренко І. А., Маматова Т. В. Смарт-спеціалізація в рамках реформованої Політики згуртованості Європейської Комісії: нові пріоритети та виклики. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 6. С. 91–99. doi: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.6.14>.

21. CAF 2020. Common Assessment Framework. The European model for improving public organisations through self-assessment. URL: <https://www.eipa.eu/wp-content/uploads/2019/11/CAF-2020.pdf>.

22. Chykarenko I. A., Mamatova T. V., Chykarenko O. O., Sergienko E. O., Martseniuk O. O. Organizational and Legal Aspects of Elaboration of Amalgamated Territorial Communities Sustainable Development Strategies. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11. Iss. 05. P. 1084–1093. URL: https://www.iaeme.com/MasterAdmin/uploadfolder/IJM_11_05_099/IJM_11_05_099.pdf.

23. Drobakhina T., Mamatova T. Tailored Approaches for Successful Local Creative Economy Development: Knowledge Management, Agile & Extreme Project Management. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2021. № 4 (40). Vol. 1. P. 167–174. doi: <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.4.26>.

Інформаційні ресурси

1. Бюджетна Програма «Державний Фонд Регіонального Розвитку» / Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://new.dfrf.minregion.gov.ua/>

2. Децентралізація дає можливості : офіційний веб-сайт національного проєкту. URL: <http://decentralization.gov.ua/>

3. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/>

4. План відновлення України. Відновлення України : веб-сайт. URL: <https://recovery.gov.ua/>

5. Платформа UNITED24: веб-сайт. URL: <https://u24.gov.ua/uk>.

6. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй – Україна. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine>

7. Українська асоціація управління проєктами «УКРНЕТ». URL: <http://www.upma.kiev.ua/>

8. European CAF Resource Centre, EIPA. URL: <https://www.eipa.eu/portfolio/>

[european-caf-resource-centre/](#)

9. Global Cities Registry™ for ISO 37120. URL: <http://www.dataforcities.org/global-cities-registry/>.

10. International Organization for Standardization (ISO). URL: <http://www.iso.org>

11. International Project Management Association (IPMA). URL: <https://www.ipma.world/>

12. ISO/TC 176 Quality management and quality assurance. URL: <https://committee.iso.org/home/tc176>

13. Observatory of Public Sector Innovation (OPSI). URL: <https://www.oecd-opsi.org/>

14. Publicservice Europe. URL: <http://www.publicserviceeurope.com/>

15. Smart Specialisation Platform. URL: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu>

16. Sustainable Development Knowledge Platform. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org>.

17. The DAC Network on Development Evaluation (DAC / OECD). URL: <https://www.oecd.org/dac/evaluation>.

18. Ukraine Recovery Conference: веб-сайт. URL: <https://ua.unc-international.com>.

19. United Nations Development Programme (UNDP). URL: <https://www.undp.org/content/undp/en/home.html>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи муніципального менеджменту»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Розробники:
Чикаренко Ірина Аркадіївна
Маматова Тетяна Валеріївна

У редакції авторів

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19